

Nr 77.

Av herr **Nerman**, i anledning av Kungl. Maj:ts under fjärde huvudtiteln äskade anslag till militärväsendet.

Med staternas uppkomst och utveckling har helt naturligt följt maktmedel till stöd i intressekampen staterna emellan och till försvar mot »inre fiender». Men lika naturlig som maktsträvan är strävan till fred och samarbete mellan staterna. Och den är en högre strävan, ty mänskligheten är förmera än sina delar var för sig, den enade mänskligheten är en betydelsefullare historisk företeelse än den enskilda nationen eller staten, ordningen på jorden är ett högre tillstånd än den nu rådande statliga anarkien. När den kapitalistiska hushållningen nu håller på att upplösas och politiskt sjunka tillbaka i sina element av själv tillräckliga stater, är detta ett bedrövligt och för alla folks välfärd och fred farligt dekadansfenomen, som endast en barbarisk, kulturfientlig nationalistisk åskådning kan tilljubla.

För oss som revolutionära socialister står det klart — det borde stå klart för varje tänkande människa — att den enda räddningen undan kapitalismens upplösningskaos med därav följande nya förintande krig är en internationell socialistisk planhushållning och att denna kan nås endast genom de produktiva samhällsgruppernas erövring av makten. *De* är den enda effektiva fredsfaktorn. Med en sådan inställning är det givet, att man icke kan bygga freds- och avrustningsplaner i det blå utan att man — med all tillbörlig respekt för all ärlig fredssträvan i »pacifismens» tecken — tar hänsyn till den historiska kampens ofrånkomliga former och sörjer för att ge idén maktmedel.

Militärmaktens roll har alltid och helt naturligt varit tvåfaldig. Den har utgjort maktmedlet mot andra folk och mot de förtryckta i det egna landet, i båda fallen skydd för den härskande samhällsmaktens maktställning.

Som våldets roll icke är historiskt utspelad — varje parti, varje individ använder maktmedel i den mån man anser det ofrånkomligt — måste det produktiva folket i sin strävan efter makten — makten i syfte att ordna världen till ett hem för fredliga arbetande människor — räkna med maktmedlen. Det är klart, att när det produktiva folket innehar makten i ett land, måste det använda sina maktmedel mot både yttre och inre fiender, så länge någondera överhuvud kan äventyra folkets frihet. Det är också klart, att i ett sådant läge försvaret måste göras effektivt och att där intet försvarsljunt prutande kan komma ifråga. Den makt man har försvarar man.

Är då Sveriges arbetande och arbetslösa produktiva folk i det läget för närvarande? *Nej*. Den formella juridiska demokratin är icke en demokrati i ordets rätta mening av folkvälde. Den grundläggande ekonomiska makten innehas icke av folkets massor. Sverige är en kapitalistisk stat, där ett

fåtal styr, tack vare sin privilegierade ekonomiska ställning. Att Sverige rustar för kapitalistiska intressen mot andra kapitalistiska staters intressen, det visar handelstraktaterna i belysning av handelsstatistiken. Och att den svenska försvarsmakten också är avsedd för »den inre fienden», det omvittnas i upprors- och upploppslagstiftningen och har i praktiken klart demonstrerats i Ådalen 1931, då svensk militär för första gång i modern tid sköt ihjäl icke några kriminella bråkmakare men för sina lojala ekonomiska intressen demonstrerande hederliga svenska arbetare.

Att den rörliga och fasta egendomens besittande samhällsgrupper slår vakt om sin maktställning, finner vi synnerligen naturligt. Och särskilt naturligt är det, att storfinansens med sina spetsar i den borgerliga högerns parlamentariska ledning gå i spetsen för detta försvar för en privilegierad ställning. Likaså är det begripligt, att dessa privilegierade rika får med sig de grupper bland de intellektuella, som äger eller hoppas uppnå försörjningsgivande poster i den svenska borgarstaten, och den småborgerlighet som hämtar sina politiska kunskaper ur officiella fosterländska tal och tankar från festkatedrar och ur den privatkapitalistiskt intresserade pressen.

Men en helt annan inställning har *arbetarklassen* till den officiella s. k. försvarsfrågan. Arbetarklassen visar »försvarsolust», ty den kan inte känna sig hemma i det »folkhem», till vilket man på visst håll inom arbetarrörelsen säger sig vilja förvandla kapitalismens Sverige. Allraminst har de flera hundratusen arbetslösa anledning att av riksdagens lösning av arbetslöshetsfrågan elda upp sig till någon positiv försvarsvilja för det nuvarande samhället. Arbetarklassens antimilitarism härrör ingalunda ur ovilja att bära tunga offer för vad den uppfattar som verklig frihet men den kommer av den fasta och av all erfarenhet bestyrkta övertygelsen att vad man manas att offra för — pengar och liv — det är icke de egna intressena, icke bröd och fred, utan exploatörernas ekonomiska profitintressen. Arbetarklassen har alltsedan dess socialistiska åskådning utformades varit på det klara med, att arbetarna i olika länder osannfärdigt hetsas emot varann i »fosterlandens» namn, och arbetarrörelsens internationella kongresser har sedan länge klart påvisat arbetarklassens naturliga och nödvändiga kampställning mot den kapitalistiska statens försvar.

Ett eko av denna naturliga kampställning fanns kvar ännu i dåvarande socialisten Ivar Vennerströms år 1921 i andra kammaren framförda motivering för avslag på hela den militära utgiftstiteln. I motiveringen, citerad i fjolårets kommunistiska motion i militärfrågan, förklarade V.: »Principiellt är anslag till militärväsendet lika oriktigt, om anslaget är några miljoner större eller mindre», och han yrkade avslag »på varje anslag till militära ändamål» samt förklarade det omöjligt att med ett enda öre bidraga till en institution som kan brukas mot det egna arbetande folket. Ur *arbetarsynpunkt* är det *fortfarande* omöjligt att med ett enda öre bidraga till ett anslag till försvar för en borgerligt-kapitalistisk stat. Om vissa kretsar av socialdemokratin, som nu fått något att försvara i sällskap med sina forna motståndare, här har ändrat uppfattning, så har icke arbetarklassen och allra minst dess mest medvetna och för freden ansvarsfyllda delar gjort det.

Den omständigheten, att situationen i världen för närvarande är mera explosiv än någonsin, ändrar intet i här tecknade principiella ställning. Tvärtom är det så mycket mer, och mer än någonsin, en plikt för de stora massorna att intaga en obönhörligt avvisande ställning till alla statliga rustningar till skydd för kapitalismens privilegierade makt. Utan vare sig pacifistiska eller nationalistiska fördomar av något slag måste de produktiva folkgrupperna se verkligheten klart i ansiktet och inta sin plats på sina egna intressens sida: mot borgarklassen och kapitalismen, för arbetet och socialismen.

En positiv inställning från arbetarklassens sida i »försvarsfrågan» kan endast komma till i samband med genomförande av en socialistisk samhällsordning, som garanterar hela befolkningen arbete, bröd och verklig frihet. I ett sådant samhälle ska förvisso alla socialister vara beredda att uppehålla erforderliga maktmedel till dess den socialistiska förbrödringen folken emellan är genomförd, varmed den fredsfaktor skapas, som gör allt militärväsen överflödigt. Dessa förutsättningar för en arbetarnas positiva inställning i »försvarsfrågan» finnes icke i det nuvarande samhället. Och därmed är frågan avgjord, frågan om en »demokrati», som är *en* form för ett borgerligt klassvälde och som själv omedelbart vid utbrottet av ett krig till försvar för »demokratin» eller ännu tidigare kommer att slå över i ren kapitalistisk diktatur eller motsatsen till varje form av »demokrati».

Sådan är kommunistiska riksdagsgruppens syn på militärfrågan — även kallad »försvarsfrågan»: för ett tillräckligt militärt försvar för en stat där folket har makten, *mot* varje öre till försvar för en stat där folket exploateras av en grupp människor i privilegierad ekonomisk ställning.

I anslutning till denna sin gamla inställning avvisar kommunistiska riksdagsgruppen varje anslag till det s. k. försvaret. Som det formellt parlamentariskt icke är möjligt att omedelbart avskaffa hela fjärde huvudtiteln, då vissa löner icke ligger i riksdagens makt att avföra och därtill Sverige är traktatsenligt bundet vid Nationernas förbund samt det icke kan anses riktigt, att de vid militära anstalter anställda arbetarna kastas ut i arbetslöshet och lämnas utan ekonomiskt stöd, måste jag här inskränka mig till att i enlighet med motiveringen i motion II: 99 vid 1933 års riksdag yrka, att riksdagen måtte besluta:

1) att avslå under fjärde huvudtiteln äskade anslag till militärväsendet, 111,298,700 kronor;

2) att överskottet av de medel, som i budgetsplanen beräknats för fjärde huvudtiteln, varom årets riksdag har att besluta, sedan avlöningar till försvarsverkens arbetare avräknats, måtte disponeras till hjälpåtgärder för de arbetslösa enligt grunder som av riksdagen i annat sammanhang beslutas.

Stockholm den 23 januari 1934.

Ture Nerman.